

Glèisa Sant Antòni dei Quinge-Vints

66 avenguda Ledru-Rollin, 75012 Paris

Situada entre l'avenguda Ledru-Rollin e la carrièra Traversièra, la glèisa tèn son nom de dos establiments religiós dau fauborg Sant Antòni qu'an desapareiguts a l'ora d'ara. Per començar l'abbadiá cisterciàna dze Sant-Antòni-dei-camps fondada au sègle XII en fòra dei barris de Paris e ocupada tre 1795 per espitau ospici actuau, dedicat a la Verge e a Sant Antòni. L'abbadiá aculhissiá de fremas de l'aristocràcia. Puèi, l'ospici per avugles dei Quinge-vints fondat per lo rèi sant Loís au debut dau sègle XIII dins la ofauborg Sant-Honorat, puèi transferit en 1780 dins la casèrna desafectada dei Mosquetaris Negres, siti actuau dau Centre Espitalier Nacionau d'Oftalmologia.

Gaire de temps après, la Revolucion, decretèt la suppression deis òrdres religiós : la glèisa e l'abbadiá fuguèron atribuidas a la tota joina parròquia Sant-Antòni-dei-Quinge-vints. Dins leis annadas 1790, l'abbadiá fuguèt desmolida e sei tèrras vendudas.

En 1802, lo Concordat restablís lo culte catolic sota l'autoritat de l'Estat. La capèla de l'espitau dei Quinge-Vints, logada a la parròquia, vèn lèu tròp pichòta per recampar lei malauts, lei sonhants e leis abitants d'aqueste quartier de quaranta mila anmas.

En 1898, gàcia a la generositat dei fidèus, l'Abbat Rivière crompa lo siti actuau: una longa parcèla trapezoïdala. L'arquitecte Lucian Roy (1850-1941) bastís la glèisa sus lei plans d'Emile Vaudrelmer, son mèstre, entre 1902 e 1904.

Sarà la darrièra glèisa concordatària e la promièra dau sègle XX a Paris. D'una granda sobrietat, es d'estile neo-roman, car a Vaudremer, tintat d'Art novèu.

Defòra

La façada sus l'avenguda Ledru-Rollin, tancada entre leis immòbles hausmanians mejanciers se distinguís per un pòrge susmontat de tres duberturas autas de plen cindre. Per esparnhar, s'utilisèt la brica e se gardèt la pèira per lei armaduras, lei rosetas d'en aut dei pinhons e l'entrelaç ornant la cornissa dau cubèrt.

La torre cloquier, contra la muralha mejancièra, pivòta un pauc per esposar lo biais de la carrièra. A son costat un torrillon assosta una vista d'escaliers ; sa flècha culmina a 43 mètres d'aut. En dessos, lo relòtge de ferre fargat pòrta la formula latina : *Vulnerant omnes, ultima necat.*

Au dedins.

Lo nartèx duerb sus una nau larga e longa d'inspiracion romana, ritmada d'arcadas de cintre plen. Lo jorn i arriba indirectament per lei duberturas per parèus dei tribunas e directament per lei fenèstras autas.

Leis arcs-diafragmes de cintre plen de la nau supòrtan lo plafond de dos versants e retomban sus de capitèus de tripla voluta. Lei uechs simbèus pintats en aut d'aquesteis arcs se trapòrtan au Crist e a sa Glèisa : la crotz, lo pavon, l'ancla, lo batèu, l'anhèu, la banasta de pan, lo pèis, la pampa de vinha.

Dins lei duberturas autas, sus lei vitraus, un cortègi de sants e de santas, entre doas invocacions, convidan a la preguièra d'intercession. Son sovent en relacion amé de poblacions especificas dau quartier : sant Josèp per leis obriers, santa Elisabèt de Ongria per lei malauts, santa Joana de Chantau per lei veusas.

Creadas per leis Obradors Champigneulle en 1911, aquestei veirièras rèstan dins la tradicion dau vitraéu dau sègle XIX, familhièra dei representacions frontalas dei sants que remandan de fes ai sants patrons donators.

A la crosada dau transept, lo còr fuguèt aussat e tornat amainatjat en 1961. Doas estatuas monumentalas plaçadas en regard e esculptadas per Raol Larche lo precedisson : sant Antòni en

ermita (a senèstra) , patron de la glèisa, e sant Loís en crosat (a drecha), que fondèron lei dos establiments religiós d'origina. Lo lume intra verticalament per una copòla translucida que vèn dei veirièras de Dorignies. Seis elements de veire molat de relèus, assemblats amé de ciment, son novators. Una grasilha auta de ferre fargat realisada per Gilbert Pouillerat separa aquest espaci dau còr ancian transformat en capèla.

Sus lei parets tuclas, dei dos costats de l'orguena de còr de Josèp Merklin pausada sus la tribuna, son representats : santa Celha, patrona dei musicians, e sant Gregòri lo Grand, per Jòrdi Victòr Claude : lo sant fai distribucion de sei bens ai paures e prega per aluenchar sei tentacions.

Sus lo cabeç plat, montada dins de ciment e realizada en 1909 sus un carton d'Enric-Marcèu Magne per leis Obradors champigneulle, la rosaça figura la Trinitat patissenta amé au centre, Dieu lo Paire que presenta son Fiu crucificat, dau temps que l'Esperit Sant descend vèrs leis èomes. Lo Tetramòrfi er d'àngels environan la scèna. En dessos, tres vitraus geometrics deis Obradors Duchemin fuguèron inaugurats en 2005, per lo centenari de la glèisa.

Dins lei naus lateralas, sus lei claus deis arcs, se succedisson doge estacions dau camin de crotz de tèrra cuecha policròma creada en 2008 per sòrre Mercedes.

L'orguena, fargada en 1894 per Artistide Cavaillé-Coll per lo Baron de l'Épée, fuguèt mai comprtat per lo còmte Bertier de sauvigny que lo faguèt instalar dins la glèisa en 1907. Es reputat per sa tonalitat e sesi qualitats d'origina. Son armari neogotic data de 1909 e fuguèt dessenhats per Lucian Roy.

Fidèla a l'intuicion de son sant patron, Antòni lo Grand, fundador d'un molon de monastèris, aquesta glèisa es un luòc de preguièra e de reculhiment per lo quartier. Lo sovenir de Monsénher Affre, nafrat a mòrt sus lei barricadas en 1848 contunha de la far trelusir